

[Vagn Bro.]

men den vedrørte ganske vist ogsaa i allerhøjeste Grad et Spørgsmaal, som kan sidestilles med det forfatningsmæssige, nemlig Spørgsmaalet om Afstaaelse af en Del af vort Land. Der er vist ingen Uenighed om, at dette Spørgsmaal var af en saadan Betydning, at der burde foretages Folkeafstemning. Jeg maa hævde med Grundloven som Grundlag, at det vilde være uden for Forfatningens Rammer, hvis vi gik ad disse Veje. Hertil kommer jo endelig, at vi har drøftet dette Spørgsmaal saa sent som i 1930, og jeg maa rigtignok principielt mene, at skal en Folkeafstemning have Betydning, maa det være en vejledende, inden Folkerepresentationen faar Lejlighed til at tage endelig Stilling til Spørgsmaalet. Saa havde der været Rimelighed i allerede paa det Tidspunkt at have drøftet det. Nu er det efter min Mening for sent. Det vilde endvidere føre ind i parlamentarisk uholdbare Tilstande. Det er nu engang saaledes, at det parlamentariske System bygger paa en Vekseldrift mellem forskellige Synspunkter, og skulde man saaledes henskyde enkelte Spørgsmaal til en Afgørelse ude i Befolkningen, vilde dette efter min Mening i allerhøjeste Grad svække denne Regeringsform. Maa jeg i den Forbindelse føje til, at der har været nævnt en Række Lande, som har Dødsstraf, og en Række Lande, som ikke har det. Man kan derimod ikke nævne mange Lande, som har Folkeafstemning. Det er i og for sig ejendommeligt, at en Tanke som den, der er saa klar og ligetil, ikke har vundet stærkt Gehør. Det er i det væsentlige nede i det lille Schweiz, at man kender denne Form for Afgørelse. Men endelig — og dær vil jeg gerne rette en Forespørgsel til den ærede Ordfører for Forslagsstillerne — har vi jo Grundlovens § 55, der siger, at enhver Rigsdagsmand er ene bundet ved sin Overbevisning og ikke ved noget Mandat fra sine Vælgere. Nu siges det i Lovforslagets § 2, at naar Folkeafstemningen har fundet Sted, forelægger Regeringen, saafremt over Halvdelen af de afgivne Stemmer er afgivet til Fordel for Dødsstraffens Genindførelse, et Lovforslag herom for Rigsdagen til dennes frie Afgørelse. Ja, det er i og for sig unødvendigt at skrive dette i Lovforslaget, for det maa følge netop af Grundlovens § 55. Men hvad er det da for et Forslag, man stiller? Er det et rimeligt Forslag? Man kunde maaske faa Befolkningen med til noget under en pludselig Stemning, for det kan jo ikke nægtes, at Folkestemningen kan pi-

skes op. Men vilde det da være rimeligt at sætte en Række Medlemmer af Rigsdagen, for hvem det afgørende maa være deres Overbevisning, i den Situation, hvori man her vilde sætte dem?

Jeg finder, at dette er i allerhøjeste Grad ved Grænsen af det rimelige under Hensyn til den Forfatning; vi har. Jeg finder i hvert Fald, at hvis man ønsker at indføre Folkeafstemninger her i Landet, bør man gøre det som et Led i sine Bestræbelser for en Ændring i Forfatningen; og jeg ved jo for øvrigt, at en Del af de ærede Medlemmer, der har stillet dette Lovforslag, i Øjeblikket ude i Befolkningen taler om Forfatningsændringer. Det er dær, dette Spørgsmaal skulde drøftes. Jeg finder, at det vilde være ganske urimeligt og stridende baade mod Forfatningens Ord og dens Aand, om man gik med til dette Lovforslag.

Endvidere — jeg drøfter stadig det rent forfatningsmæssige Spørgsmaal —, hvad vilde ikke dette Lovforslags Gennemførelse kunne føre til? Jeg kunde jo tænke mig, at hvis vi i Dag vilde gaa ind paa at lade Spørgsmaalet om Dødsstraffen gaa ud til Folkeafstemning, saa vilde der ikke gaa lang Tid, før den højtærede Socialminister mødte og vilde have Folkeafstemning om Spørgsmaalet om Vinterhjælpen. Paa samme Maade kan der komme Spørgsmaal om Folkeafstemning fra andre her i Salen, nogle vilde have Forsvarsspørgsmaalet til Folkeafstemning, andre maaske andre Spørgsmaal.

Jeg maa derfor hævde, at dette Lovforslag i Virkeligheden afgørende vender sig imod den Forfatning, vi har, og ud fra dette Synspunkt maa jeg anbefale ærede Medlemmer at gaa imod Lovforslaget. Jeg for mit Vedkommende har intet som helst imod, at vi drøfter Spørgsmaalet i et Udvalg, selv om jeg opfatter det som et Tillæg til Drøftelsen i det Udvalg, der er nedsat angaaende Forslaget til Grundlovsendring. Men vi maa afvise Lovforslaget som saadant som stridende mod de fundamentale Grundsætninger i vor Forfatning.

Jensen (Gørding): Det er formentlig gaaet andre af dette høje Tings Medlemmer, som det gik mig, da jeg første Gang læste dette Lovforslag igennem, at de har spurgt sig selv: Hvad er i Grunden Meningen med nu at fremsætte dette Lovforslag? Hvad vil man opnaa dermed? At et politisk Parti — eller en Fraktion inden for det —, som, saa vidt mig bekendt, ikke tidligere har været en svoren Tilhænger af Folkeafstem-